

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. advokátem JUDr. Petrem Knoblochem, se sídlem AK v Plzni, Husova 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 4. 2005, č. j. 60 Az 16/2005 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Soudem ustanovenému advokátovi JUDr. Petru Knoblochovi **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 2150 Kč, která mu bude uhrazena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 1. 2005 č. j. OAM-40/LE-B04-B03-2005 byla jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, o které rozhodl Krajský soud v Plzni výše uvedeným rozsudkem tak, že ji jako nedůvodnou zamítl; proti tomuto rozsudku

podal stěžovatel kasační stížnost, v níž uplatňuje důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Nesprávné posouzení právní otázky soudem spatřuje stěžovatel v tom, že žalovaný příliš úzce vyložil § 12 až § 14 zákona o azylu, opakovaně uvádí, že důvodem jeho odchodu ze země bylo povolání jeho osoby k výkonu vojenské služby, ačkoli jeho otec byl při výkonu vojenské služby zastřelen v Afghánistánu a stěžovatel je podle ukrajinských zákonů v takovém případě od výkonu základní vojenské služby osvobozen. Svého práva se dovolával, bylo mu však sděleno, že službu nebude muset konat, pokud podplatí některé důstojníky. Dalším důvodem je skutečnost, že jeho otčím je ruské národnosti; na Ukrajině je hluboká averze vůči ruské národnosti; se stěžovatelem je z tohoto důvodu na Ukrajině jednáno způsobem na hranici potlačování základních lidských práv. V případě, že by byl vyhoštěn z České republiky, má reálnou obavu z perzekuce v souvislosti s nenastoupením vojenské služby a rovněž má obavu z perzekuce z důvodu ruské národnosti otčíma. Žalovaný se nezabýval otázkou udělení humanitárního azylu. Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vzhledem k výše uvedenému požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Krajský soud přezkoumával rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, důvody stěžovatelem uváděné nemohly být proto relevantní. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských,

sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnosti, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let.

Dle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Tvrzenou nezákonnost spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení právních otázek soudem v předcházejícím řízení ohledně možnosti udělení azylu.

Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Krajský soud byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 s. ř. s. rozsahem a důvody podané žaloby a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že stěžovatel nikdy nevyvíjel žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ani se sám nijak politicky neangažoval. V žádosti na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 19. 1. 2005, uvedl, že svoji vlast opustil na podzim roku 1999 kvůli morálnímu útisku; podle zákona byl osvobozen od nástupu vojenské služby, přesto po něm byla požadována, zproštěn by byl pouze poskytnutím úplatku. Uvedl dále, že měl i finanční potíže. O udělení azylu žádá z důvodu potlačování jeho práv. Uvedl, že neví, zda je Česká republika pro něj cílovým státem, chtěl by zde vystudovat a sehnat nějakou práci. Dále uvedl, že matka se znovu provdala za příslušníka ruské národnosti; to mělo další vliv na jeho utiskování. V pohovoru dále uvedl, že získal za úplatek

povolení k vycestování z Ukrajiny. Do České republiky odjel autobusem, měl u sebe platný pas do konce roku 1999. V České republice pracoval a bydlel převážně v P. Zde byl dne 11. 11. 2004 poprvé zadržen cizineckou policií, bylo mu vydáno výjezdní vízum a zákaz pobytu na 3 roky. Stěžovatel však nevycestoval, dne 8. 1. 2005 byl opětovně zadržen a převezen do B.

Žalovaný na základě uvedených skutečností, z nichž bylo jednoznačně zřejmé a nepochybné, že stěžovatel vstoupil na území České republiky na podzim 1999, pobýval zde nelegálně, bylo mu uděleno správní vyhoštění, jakož i to, že se zde mohl volně pohybovat a mohl kdykoli dříve o udělení azylu požádat, učinil však tak až poté, kdy mu bylo uloženo opětovně správní vyhoštění, žádost zcela oprávněně zamítl jako zjevně nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení azylu podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoli mohl požádat o udělení azylu dříve.

Žalovaný ani krajský soud tedy nikterak nepochybili, když shledali žádost stěžovatele o udělení azylu zjevně nedůvodnou ve smyslu citovaného ustanovení. Skutkový stav, ze kterého žalovaný i soud vycházeli má oporu ve spise a není s ním v rozporu.

Naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení vyplynula nepochybná skutečnost, taxativně uvedená v § 16 odst. 1 písm. k) zákona, totiž, že stěžovatel podal žádost s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, přitom bylo zřejmé, že o azyl mohl požádat pro důvody jím tvrzené již dříve, zamítne správní orgán žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona. Protože pro rozhodování o udělení azylu podle § 13, resp. 14 zákona je určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a tento důvod při postupu dle § 16 není zjišťován, nemůže správní orgán posuzovat ani naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 14. Vytýká-li proto stěžovatel napadenému rozsudku, jakož i žalovanému, že rozhodl nezákonně, když řádně neposoudil důvody pro udělení azylu dle § 12 a 14 zákona o azylu, je nutno tuto námitku odmítnout. Nepříslušelo-li o relevantních důvodech pro udělení azylu rozhodovat správnímu orgánu, nemohla být tato skutečnost přezkoumávána ani soudem.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Soud stěžovateli pro toto řízení ustanovil zástupcem advokáta; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí věci a sepsání

kasační stížnosti /§ 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů), paušální náhradu výdajů částkou 2 x 75 Kč (§ 13 odst. 3 cit.vyhl./.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. listopadu 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu